

Preprosti, majhni koraki k učinkovitemu delu in boljšemu življenju

Stroka in širša javnost spoznavata, da je Otoški Forum mojstrstva in odličnosti nenehno iskanje novih in inovativnih pristopov, ki naj pripomorejo k uspešnemu gospodarjenju, vrhunskim poslovnim izidom, odličnosti dela in kakovostnejšemu življenju. Poudarki so dani zlasti simbiozi ekonomije in kulture kot osnovi za človeku prijazno rast, razvoj in napredek. Majhna in preprosta iskrica – misel, velikokrat vodi do odličnosti in mojstrstva še posebno če gradimo sistem vrednot medsebojnega zaupanja, spoštovanja in sodelovanja. Nekaj, na prvi pogled majhnega in preprostega, ima lahko veliko moč, je pomembno sprožilo in lahko vsebuje bogato sporočilo. Ne samo gola ekonomska rast, temveč razvoj, ki je povezan s kulturnimi in drugimi sestavinami, je velelnik sedanjosti in še zlasti prihodnosti. Napredek torej, ki bo uravnoteženo uveljavljal sožitje ekonomije, kulture, ekologije ter drugih znanosti in kateremu cilj je človekov razvoj.

Ti bistveni poudarki so bili strateško sporočilo 17. Forumu odličnosti in mojstrstva Otočec 2005 na katerem so ekonomistom in gospodarstvenikom Dolenjske in Bele krajine podali svoja strokovna mnenja dr. Marko Kranjc, Jože Colarič univ. dipl. oec, prof. Pavel Mihelčič, prof. dr. Lojze Sočan, dr. Ivan Skubic, Damjan J. Ovsec, mag. Andrej Vizjak in dr. Janez Šušteršič. Izjemno zanimiva je bila tudi razprava o Regionalnem razvoju in inovativnosti Dolenjske, ki jo je vodil Peter Frankl – častnik Finance, sodelovali pa so minister za gospodarstvo mag. Andrej Vizjak, Zoran Živić s Keko Varicon Žuženberk, Mojca Novak z Adrie Mobil, Borut Križ z Dolenjskega muzeja in Igor Vizjak, direktor regionalnega Podjetniškega centra.

Letošnji Forum odličnosti in mojstrstva je začela Alenka Godec, ki v spomin na odličnost in mojstrstvo pokojne Marjane Držaj zapela tri njene uspešnice.

Možne poti in koraki do večje odličnosti slovenskega gospodarstva

Odličnost je predvsem rezultat prizadevanja vsakega posameznika in ne nekega usmerjenega družbenega vodenja ali birokratske regulacije, je že uvodoma poudaril v svojem prispevku dr. Marko Kranjc, ki ga ne navdušujejo razne vizije in strategije o prihodnosti Slovenije in meni, da predvidevanja, da bo Slovenija postala ena od vodilnih držav v EU ne slonijo na nobeni resni analizi. **Bolj pomembno se mu zdi ugotoviti ali družbeni, administrativni in ekonomski okviri družbe zagotavljajo ustrezno izrabo iniciativ posameznikov.** Le-to je po njegovem mnenju najbolj pomembno za bodočnost, predvsem gospodarsko bodočnost Slovenije. Opustiti je razmišljanje o tem, kaj naj država stori za državljane ter podjetja in se nenehno spraševati, **kaj lahko državljani storijo sami zase.** Država bo največ pripomogla k skupnemu napredku, če bo omogočala državljanom enakost priložnosti, da razvijajo svoje kvalitete. Pod enakostjo priložnosti je razumeti, da je treba vsakemu od nas dati možnost, da svoje različne sposobnosti razvije v največji meri predvsem s svojim lastnim naporom in z zavedanjem, da so njegovi rezultati in njegova prihodnost odvisni v prvi vrsti od njega samega. V tem kontekstu mora Slovenija, po njegovem mnenju, korenito spremeniti svoje delovanje na področjih:

- administrativnih ovir in birokracije: administrativni postopki in predpisi so resna ovira za podjetniško klimo in za prizadevanje k odličnosti. Med temi sta največji oviri postopek za vpis novega podjetja v sodni register in postopek pridobitve gradbenega dovoljenja
- prostorsko zemljiška politika je glavni zaviralni faktor prestrukturiranja in pridobitve tujih naložb ter razlog za visoke cene zemljišč in stanovanjske gradnje
- politika konkurenčnosti izhaja še vedno iz zaščite proizvajalca namesto, da bi bil nacionalni interes zaščititi domačega potrošnika. Problem konkurenčnosti predstavljajo predvsem storitve energetike, telekomunikacij, komunalnih služb, dimnikarstvo, pogrebni zavodi in podobno kjer praktično ni konkurence. Konkurenčnost nadalje zmanjšujejo notarji, projektanti, lekarnarji oziroma kartelizacija svobodnih poklicev, ki si z omejitvami vstopa v dejavnost in količinskimi kvotami zagotavljajo visoke cene in zaslužke na račun potrošnikov
- davčni sistem sedaj zmanjšuje konkurenčnost. Davke bo možno znižati le v primeru, če bo država zmanjšala javne izdatke na primer z zmanjšanjem državnih služb, določevanjem merljivih državnih programov in ukinitvijo gospodarskih ter socialnih transferov
- politiko izobraževanja premalo motivira učence, omogoča dolgotrajni študij na univerzi, premalo spodbuja študij tehnike, povzroča upadanje kakovosti izobraževanja zaradi komercializacije študija
- politiko socialne zaščite je urediti tako, da ne bo nihče izpostavljen tveganju, da ga nepredvidljivi dogodki v življenju in družbi popolnoma marginalizirajo. Drugo pa je, kolikšna naj bo ta zaščita in kaj mora posameznik storiti sam, da se čim bolje zaščiti.

Ta in podobna neustrezno rešena področja preprečujejo državljanom, da bi uresničevali svoje ambicije in prispevali k odličnosti. Naloga politike je da ustrežnejše rešitve najde čim preje je zaključil Marko Kranjc.

Krka in njena pot k odličnosti

Predstavil jo je predsednik uprave in generalni direktor Jože Colarič in uvodoma poudaril, da se Krka s svojo organiziranostjo stalno prilaga tržni strategiji ter zlasti na ta način zagotavlja nenehno uspešno in odlično poslovanje. Krka je danes uveljavljena na najzahtevnejših trgih, razvojno naravnana delniška družba, katere nadaljnji obstoj temelji na odličnosti delovanja.

Stabilna lastniška struktura na primer zagotavlja možnosti za uresničevanje strateških ciljev. Največji je delež malih delničarjev (39,5%), sledi delež države (24,5%) ter delež investicijskih družb in skladov (16,3%). Ostali lastniki so druge pravne osebe, tuji vlagatelji in lastne delnice. Z izkušnjami, ki si jih je Krka pridobila v petdesetih letih poslovanja, se je razvila v mednarodno družbo, sposobno letno prodati skoraj 5 milijard tablet, kapsul in pastil. Uvrstila se je med 10 največjih generičnih podjetij v Evropi, kar ji omogoča s pridom izkoriščati razvoj evropskih generičnih trgov. Dolgoletna in močna prisotnost na tradicionalnih trgih je njena ključna prednost s pomočjo katere pokriva trge od Vladivostoka do Dublina. Ustreznost pokrivanja trga zagotavlja s primerno organiziranostjo skupine Krka, ki jo sestavlja 16 podjetij, razporejenih po pomembnih trgih z različnimi nalogami.

Odličnost razvojne strategije se zagotavlja z dvojnim pristopom; z vertikalnimi integracijami na področju lastnih izdelkov in partnerskimi povezavami na področju razvoja. Lastni razvoj stalno nadgrajuje produktni portfelj z učinkovitimi lastnimi izdelki, ki jih je v njem že več kot 80%. Svojo odličnost gradi Krka zlasti na razvoju kakovostnih, učinkovitih in varnih zdravil z obvladovanjem multidisciplinarnih specifičnih tehnologij generičnih zdravil. Zagotavljanje kakovosti je integrirano v celotni verigi ustvarjanja vrednosti in dosega svojo odličnost z obvladovanjem virov surovin s sodobnimi tehnološkimi zmogljivostmi. Zmanjšujejo se tržna tveganja z delitvijo velikega prodajnega področja na pet uravnoveženih regij, zmanjševanje tveganj poslovanja pa z oblikovanjem produktnega portfelja, ki temelji na farmacevtsko-kemijski dejavnosti in je zaokrožen z zdraviliško-gostinskimi storitvami. Povečanje tržnega deleža na slovenskem trgu zdravil na recept dosega z referenčnimi cenami.

Večji del svoje odličnosti je dosegla z dobro premišljenimi naložbami, s katerimi nenehno izboljšuje sebi lasten vertikalni integriran poslovni model. Kreativno naravnost in inovativnost ji omogoča izobrazbena struktura zaposlenih, ki si nenehno nadgrajujejo svoje znanje in tudi na ta način gradijo pot k odličnosti. Vzgoja in navduševanje mladih za kreativno in ustvarjalno delo, se začne že pred zaposlitvijo.

Za Krko je značilno tradicionalno doseganje dobrih rezultatov z učinkovitim operativnim poslovanjem in dolgoročno rastjo ključnih finančnih kategorij. Sprejete strateške odločitve so se na prehojeni poti od skromnih začetkov pred petdesetimi leti, potrdile kot pravilne. Izpolnjevanje okoljskih standardov, zagotavljanje prijetnega delovnega vzdušja in skrb za sožitje s sosedi je bilo doseženo z vlaganji v izpolnjevanje pogojev za okolju prijazno podjetje. Podjetje sprejema svoj del družbene odgovornosti do skupnosti v kateri deluje, je do nje spoštljiva in z njo razvija partnerski odnos tudi s finančno pomočjo različnim dejavnostim.

Za prihodnost je Krka že sprejela take strateške cilje, da bo njihovo uresničevanje še naprej utrjevalo odličnost poslovanja in položaj Krke kot enega vodilnih generičnih farmacevtskih podjetij na evropskem trgu

Poslovni izzivi Krke in njenega vodstva so strnjeni v motu »Živeti zdravo življenje«, je ob koncu poudaril Jože Colarič.

Odličnost, mojstrstvo – za življenje z glasbo

Glasba nima konkretnih vsebinski spodbud, poslušalci pa jih pogosto najdejo. Če si glasba navzame zvoke iz narave, če sestavi svoj urejeni svet s trepetanjem zraka, če poslušamo svoje lastno telo, svoj krvni obtok, ritem srca, se znajdemo s pomočjo stvarnih zvokov v nestvarnem, domišljijem svetlu. Doživimo ritem, ki je izvirna projekcija naše minljivosti. Tako je na Forumu začel svoja razmišljanja prof. Pavel Mihelčič, novomeški rojak in skladatelj. Kako nastane glasbeno delo, kakšni so veliki glasbeniki kot ljudje, kakšna so njihova dela, kako jih dojemajo poustvarjalci z različno odličnimi instrumenti in številne druge posebnosti področja glasbe je prof. Mihelčič podal Forumu, da bi ga opozoril na vrhunsko mojstrstvo in odličnost, ki spremljata ustvarjanje v glasbi.

Umetnost je posplošena beseda za različne vrste človekovega oblikovanja in izražanja. **Nastaja iz človekove nuje, da se izrazi na različne načine, da razloži svoja čustva in misli, da izpove svojo vero v sočloveka, v naravo, da najde stičišče z vesoljem, da izpove lepoto, da poišče ravnovesje estetike, da se dotakne svoje podzvesti in v njej najde odličnost duha, mojstrstvo, ki izhaja iz fantazije, ki je pomembna in izvirna pustolovščina našega življenja.** In kaj je glasba? Je glasba umetnost? Sredstva glasbenih ustvarjalcev (skladateljev) in poustvarjalcev (izvajalcev) so toni, zveni in šumi. Če ta sredstva razvrstimo in oblikujemo po določenih načelih in pravilih, da bi tako izrazili svoja notranja doživetja, nastane glasba. Je vsakdanja spremljevalka človekovega življenja, je kulisa našega življenja, je umetnost. Ustvarja pogoje za učinkovito delo in boljše življenje. V preteklosti je imela sposobnost pripovedi, sporazumevanja, danes je postala tudi produkt glasbene industrije, ki raziskuje trg in ga zalaga s proizvodi sumljive kakovosti. Umetnost ni vselej lepa, čista; je tudi kruta projekcija resnice, je spoznanje, ki nas sili, da se potopimo v svojo notranjost, da razmišljamo, da čutimo. **In ko se potem znajdemo v svojem lastnem krogu, ki ga je sklenila stroka, ki nima nobene neposredne povezave z umetnostjo, spoznamo, da zaprti krog ni rešitev, ni pot, ki bi nas lahko pripeljala do odličnosti duha, do mojstrstva suhe znanosti.** Glasba se lahko stopi z znanostjo, s pametjo, ki išče svojo logično pot, glasba, ki nas osvetljuje, ki nam bistri čustva, ki nam odkriva vibracije zraka, ki nas popelje v svet čustvene katarze, se dotakne kroga in zažari kot sončna korona. **In življenje se nam polepša, izboljša, kot pesem, ki jo nikoli ne pozabimo, kot skrajnost vsega, kar slišimo in poslušamo.** Življenje z glasbo naj ne bo obrobna vizija popoldanskega počitka, **naj bo vsakdanja spodbuda za učinkovito delo in polno življenje.**

Uveljavljanje Slovenske razvojne identitete v pogojih globalizacije

Danes večina držav in svetovnega prebivalstva sprejema in uveljavlja razvojni sistem odprtosti in konkurenčnosti, ki temelji na teoriji ekonomske svobode ter vodilni moči kapitala pri razvoju sodobnih tehnologij in obvladovanju globalnega trga. V svojem prispevku na Forumu je prof.dr.Lojze Sočan ugotovil, da je ta sistem prinesel najhitrejši razvoj svetovnega gospodarstva v zgodovini človeštva, pospešeno pa prinaša tudi številne grozeče ekscese, med drugimi razkroj kulture vodenja podjetij, institucij in države. Iz teh razlogov države iščejo nove pristope pri upravljanju družb in vodenju gospodarstva. **Pristop »sposobnost za ustvarjanje profita« naj bi v podjetjih, regijah in v državi v novem razvojnem sistemu trajnostnega razvoja zamenjal pristop »odločanja s konsenzom družbenih partnerjev«.** V državah, ki sprejemajo nove pristope, je državljan vse manj »nezaželen strošek« kot delavec ter »kralj« ob obisku v trgovini, ampak vse bolj ustvarjalni člen gospodarstva in družbe. Suverenost države se krepi, s tem pa tudi njena razvojna identiteta.

Prof.dr. Lojze Sočan ocenjuje, da mora Slovenija oblikovati sebi lasten inovacijski razvojni sistem vodenja gospodarstva in države, da se bo moč izogibati ekscesom globalizacije, ki v prihodnjih desetih letih lahko povzročijo ukinitve nad 100.000 delovnih mest. Za dohitevanje visoko razvitega sveta in obstoj v vse bolj zahtevnem globalnem okolju bo morala ne le ustvariti večje število zahtevnejših delovnih mest od izgubljenih, ampak bo morala tudi podvojiti sedanjo dodatno vrednost na zaposlenega. To ne velja le za industrijo, ampak tudi za javni sektor, državo in celotno družbo. Slovenija bo morala nadgraditi politiko znanja z raziskovalno in razvojno politiko množice projektov uporabnikov, povezovati znanje med univerzami, instituti in gospodarstvom in usmerjati finance k potrebam nosilcev projektov iz gospodarstva, javnega sektorja in države. Šlo tudi ne bo brez uveljavljanja in delovanja tehnoloških mrež in grozdov za razvoj in prenos najboljših poslovnih praks ter razvijanja vrednot konsenza pri sprejemanju odločitev.

Priznanja Slovenije za odličnost in evropska nagrada kakovosti

Kratek pregled v zgodovino dogajanja na področju **dvigovanja zavesti o pomenu kakovosti** je na Forumu podal dr. Ivan Skubic ob pisnem sodelovanju mag. Karmen Kern Pipan. Vse se je v petdesetih letih začelo na Japonskem, se od tam v osemdesetih razširilo v ZDA in Zahodno Evropo, ki je pričela izdajati prvi ISO 9000. Leta 1990 je bil ustanovljen Evropski sklad za upravljanje kakovosti z nalogo, da razvije model, katerega uporaba bo dvignila konkurenčnost v Evropi. S pomočjo Evropske organizacije za kakovost in Evropske komisije je Sklad razvil model odličnosti, ki vsebuje elemente celotnega poslovnega sistema, predvsem pa določa, da sta gonilni sili razvoja sleherne organizacije inoviranje in učenje. Pri doseganju trajne odličnosti gre za sistematično vzročno posledično povezavo med uporabljenimi pristopi, da bi organizacija dosegla zastavljene cilje ter dejansko doseženimi rezultati. Model omogoča postavitev celovitega sistema merjenja in stalnega izboljševanja vseh področij delovanja organizacije (RADAR matrika), omogočena je primerjava z najboljšimi organizacijami, med-organizacijsko učenje ter prenos dobrih praks v zasebnem in javnem sektorju.

V letu 2001 je Evropski sklad za upravljanje kakovosti uveljavil shemo »Ravni odličnosti«, ki podeljuje certifikata:

- »Zavezani k odličnosti«: pridobijo ga lahko organizacije ali njeni deli, ki so na začetku poti k odličnosti. Poudarek je na svetovanju organizaciji, da bi razumela svojo raven uspešnosti delovanja ter prednostno razvrstila svoje ključne izboljšave
- »Priznanje za odličnost«: pridobijo organizacije, ki izkažejo ustrezno zrelost in visoko stopnjo uspešnosti celotne organizacije ali posameznega njenega dela

Slovenija je leta 1998 udejanila »Priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost«, ki sloni na devetih merilih in je tako primerljiva z evropsko. Ocenjevalna komisija sestavljajo ocenjevalci in razsodniki, preko 90 strokovnjakov javnega in zasebnega sektorja. Število prijaviteljev za priznanje v Sloveniji po svoji strukturi nekoliko zaostaja za Evropo. Največ se jih nahaja v ocenjevalnem razredu izpod 500 točk zato bi bilo potrebno v državi sprejeti določene ukrepe, da bi se slovenske organizacije na poti k odličnosti čim bolj razvile ter tudi tako konkurirale evropskemu okolju. Med prijavitelji v Sloveniji jih je 40% iz industrije, 32% iz storitev, 18% iz zdravstva in 10% iz neprofitnega sektorja. Med njimi ni šolstva. Vidnejši dosežki najboljših slovenskih organizacij v okviru evropske nagrade za kakovost ter sheme ravni odličnosti so Hermes Softlab, Trimo Trebnje (Priznanje za odličnost) in Luka Koper. Pristopi h kakovosti bodo v prihodnje v Sloveniji sloneli na pilotnih projektih in uvajanju samoocenjevanja po evropskem modelu, zlasti v javnem sektorju. Za Slovenijo je dvig rezultatov na nacionalnem nivoju ter posledično tudi večja možnost za uvrstitev med najboljše primere evropskih organizacij, pomemben izziv za povečanje konkurenčnosti države kot celote.

Bolj kot je položaj brezupen, večje je upanje

S to mislijo Petra Ustinova je Damjan J. Ovsec začel podajati svoje ugotovitve o odličnosti, dediščini in slovenski razpoznavnosti. Danes mora vsak, ki kaj da nase o etosu nekaj vedeti saj postajajo svetovni trendi človekove pravice in svetovni etos. Lahko bi rekli, da je lastnost odličnosti v tem, da na pomembna vprašanja niso možni površni odgovori, čeprav večina nanje odgovarja brez pravega znanja, brez globokega osebnega prepričanja, brez izkušnje in predvsem brez resnične odgovornosti v okviru katere bi človek moral poznati možne posledice in se zavedati, da jih bo na svojih ramenih nosil tudi sam.

Vsaka stvar na tem svetu, kadar je originalna, ima svojo posebnost, značilnost in svojo enkratnost. Povsod, v ekonomiji, znanosti, umetnosti in drugje, hrepenimo po odličnosti, koliko pa je v posameznih dejavnostih resnične odličnosti, ni potrebno meriti. Mero odličnosti se da videti v načinu življenja teh dejavnosti.

Odličnost ni vizija, je ideal. Nekdaj je mojster v intelektualcu tudi videl mojstra svoje stroke, intelektualac pa je v obrtniku spoštoval mojstra. To je ob drugih vrednotah ugodno vplivalo na medsebojne odnose. V sodobnem času pa se posamezne stroke zavijajo v mrežo super specializacij predvsem zaradi pomanjkanja vrednot, hitrega tempa, popularizacije plitkosti in podobnega. Samo osebna prizadetost nekaj premakne, to je trud za presežek in vsebino, človek brez vsebine je organizator provincialnih zgodb ali njihov izvajalec.

Moralni nauki marketinga se iz leta v leto množijo in spreminjajo. Managerji vse pogosteje ugotavljajo, da ni dovolj poslovna filozofija in da tudi marketing ni le poslovna politika ter vodenje, ampak je socialni proces in prav zaradi tega je nujna resnična povezava med kulturo in managerji. Svetovni napredek ni bil in nikoli ne bo odvisen samo od stroškov, vedno bo odvisen od modrosti in nesebičnosti tistih, ki jim zaupamo in jim sledimo. V Sloveniji bi potrebovali kultivirane naročnike: mestne arhitekte, urbaniste, urednike v založbah, v medijih, pa državo kot kultiviranega naročnika in še koga. Če jih ne bomo našli bo vedno več banalnosti, površnosti, napak in zmot.

V večji meri bi se morali tudi zavedati pomembnosti naše dediščine, ki jo je ustvarjalo predvsem plemstvo, meščanstvo ter kmetje kot kultivirani naročniki, po katerih bi se morali zgledovati današnji bogataši, ki ne znajo zgraditi nič izjemno bleščečega, velikega in trajnega. Prepoznati prave ljudi, pravo umetnost, pomembno nalogo ali celo dolžnost so lastnosti odličnosti, ki pripadajo posamezniku in zato ostajajo ljudje največji kapital. Kadar ima človek zdravega nasprotnika, ki mu omogoča še kaj drugega, kakor napihovati lastno več vrednost, lahko ob njem raste.

Ob koncu svojega prispevka se avtor sprašuje ali slovenske posebnosti poznamo, se jih zavedamo? Kaj nam pomenijo dediščina, naši dosežki in naše napake? Nas vodijo trendi ali ideali? In zaključuje: če bomo znali odgovoriti na ta vprašanja, bomo ustvarili najboljše pogoje za slovensko odličnost.

Kulturna strategija med trgom in državo

Dr. Janez Šušteršič je Forum presenetil s številnimi novimi pogledi ekonomske stroke na kulturo kot pretežno tržno dobrino in na potrebnost intervencije države na tem specifičnem trgu. Po dolgih letih obsežnih intervencij in ogromnih zneskih javnih sredstev (železarstvo, kmetijstvo) v posamezno področje se je pogosto izkazalo, da država ni bila sposobna odpraviti temeljnih težav tega področja oziroma, da jih je njena »pomoč« celo zaostрила.

Slovenija je tudi v tranziciji ohranila prevladujoč državni model kulture, ki temelji na državni lastnini kulturnih ustanov, proračunskem financiranju in odločilni vlogi kulturne politike. Razvoj kulturne politike v Sloveniji zlasti iz vidika razmerja med državnim urejanjem in podpiranjem ter tržno samoregulacijo pa prinaša nove izzive pa tudi dileme. Z davčno reformo bi se lahko spodbudil postopen prehod od proračunskega financiranja kulture na neposredno financiranje s strani zasebnikov in podjetji v obliki mecenstva in donacij. Država bi morala zagotoviti varstvo lastninskih oziroma avtorskih pravic in s tem omogočiti ustvarjalcem požeti finančne sadove ter jih tako stimulirati za produkcijo. Če bi bilo podeljenih več koncesij, bi se država postopno prelevila v naročnika kulturnih programov s pogodbeno dogovorjenimi obveznostmi. Postala bi poslovni partner kulturnim institucijam z jasno razmejenimi pravicami in odgovornostmi, ki bi tudi v teh institucijah uveljavile pravila učinkovitega upravljanja, enostavno organizacijsko strukturo, intenzivnejši nadzor stroškov in moderne računovodske metode ter podobno. Fleksibilno podjetniško upravljanje lahko nadomesti togost v vodstvih kulturnih institucij in omogoča nove oblike odgovornosti do uporabnikov, katerim bi morali približati svoje storitve tudi z vedno novejšimi ponudbami. Pomembna je regionalna in lokalna decentralizacija kulturnih institucij predvsem kot mreža podjetniških in tržnih spodbud za financiranje in delovanje kulturnih projektov in institucij. Nujna in koristna konkurenca med proizvajalci umetnosti bi se tako razvila s pomočjo večjega vpliva njenih porabnikov. Potencialnim povpraševalcem bi lahko razdelili vavčerje, ki bi jim dali pravico do znižanja cene ob nakupu kulturne produkcije. Umetnostne institucije bi prejete vavčerje izročale državi in od nje prejeli subvencije. Razdelitev javnega denarja bi bila tako določena z željami potencialnih uporabnikov umetnosti kar bi umetnostne ustanove spodbudilo k medsebojnemu tekmovanju z upoštevanjem želja prebivalcev. Končalo bi se subjektivno ocenjevanje »kulturne vrednosti« v državni administraciji, država pa bi še vedno morala odločati o tem koliko kulturnih institucij bo subvencionirala z vavčerji in koliko sredstev bo v ta namen porabila.

Regionalni razvoj in inovativnost Dolenjske

Moderator Peter Frankel je s svojim odličnim pristopom dosegel živahno sodelovanje večine udeležencev Foruma in seveda posebej povabljene k okrogli mizi. Kje bo Revoz čez deset let? je bilo prvo vprašanje direktorju lokalnega Podjetniškega centa, ki je »kot bi iz topa ustretil« odgovoril, da zagotovo v Novem mestu, ker bo mesto uspelo zagotoviti Revozu prijazne razmere in ga pritegniti k ustvarjalnemu partnerstvu. Na vprašanje zakaj se slovenski kapital seli v Romunijo in države nastale iz republik nekdanje skupne države je minister Vizjak poudarjal predvsem razvojne priložnosti, ki se jim tam ponujajo in jih ni sposobno oblikovati slovensko gospodarstvo na domačih tleh. Ali se bo proizvodnja v Adrii tudi selila v prijaznejše tuje okolje tako kot to počnejo tekstilci? Novakova je odgovarjala, da bodo v Novem mestu vztrajali vendar le do tedaj, ko jim bo to dovoljeval poslovni rezultat. Na vprašanje moderatorja, kje so prednosti Dolenjske in kakšna je njena inovativnost je direktor Podjetniškega centra ocenil, da na Dolenjskem ustvarja veliko ljudi z bogatim znanjem in inovativnimi sposobnostmi, da izjemno uspešno delujejo velika podjetja, že dajejo rezultate mali podjetniki druge generacije, da vsak dan nastajajo nova, v praksi se preskušajo novi poklici, razvija se partnerstvo lokalnega in zasebnega kapitala, nastaja univerza. To in še mnogo drugega dokazuje v prihodnost usmerjeno Dolenjsko. O zdravih ambicijah dolenjskih podjetij je razmišljal Zoran Živič in ocenil, da na Dolenjskem ne prevladuje lagodnost saj se rezultati poslovanja izboljšujejo kljub propadlim podjetjem. Zgled uresničevanja ambiciozno zasnovanih strateških ciljev je Keko Varicon, ki letno povečuje prihodke za 25%, povečuje zaposlenost, ima že šest patentov, organizirano deluje na trgu in ni odvisen od enega samega kupca. Sposoben se je v enem mesecu prilagoditi novim potrebam najzahtevnejšega trga. Kako se uveljavljajo interesi firm pred interesi posameznikov je ocenjevala Novakova in ugotovila, da je Adrii to v celoti uspelo s projektnim delom, organizacijsko kulturo in drugimi motivacijami zaposlenih. Po njihovih izkušnjah je plača šele na tretjem mestu po pomenu stimuliranja zaposlenih, na prvem mestu je varnost pri delu in na drugem prosti čas za družino. In kako se arheologija in muzealstvo povezuje z gospodarstvom? Odlično, je ugotovil Borut Križ, ne samo v turizmu in malem podjetništvu pač pa tudi v seznanjanju gospodarstva z dosežki v preteklosti, priložnosti, ki so že bile v teh krajih gospodarsko uspešne kot so trgovina z Mediteranom, ki je prinesla v te kraje vinsko trto ter železarstvo, po katerem je bilo pred dva tisoč leti Novo mesto poznano v Evropi. Po Križevem mnenju mora tudi Dolenjska računati s selitvijo sedanje proizvodnje toda ustvarjati mora nove proizvode in storitve, ki bodo uspešno nadomestilo sedanjim.

Podjetništvo v šolskih klopek

Prvič so se v delo Foruma vključili mladi podjetniki Ekonomske srednje šole iz Novega mesta. Predstavili so svoje družbe z omejeno odgovornostjo in sicer učna podjetja Point, Otis in Fiesta, ki se ukvarjajo s prodajo obutve, usnjenih izdelkov, športno opremo, pisarniško pohištvo in opremo ter poslovna darila. Prodajajo tudi storitve kot so organizacija računalniških tečajev, svetovanje in usposabljanje za uporabo specifične opreme, organizacijo izletov, potovanj, poslovnih srečanj,...Nalogam in obsegu primerno so tudi organizirani. Najdete jih na upfiesta@email.si.

Veliki nagradi mojstrstva in odličnosti Otočec 2005

Letošnja velika nagrada je bila podeljena **akademiku dr. Francetu Berniku**, izjemnemu poznavalcu slovenske literature in plodnemu znanstvenemu ustvarjalcu, ki je o slovenski književnosti poučeval mlade rodove na številnih univerzah po Evropi, predsedoval več let Slovenski akademiji znanosti in umetnosti in so mu bila podeljena najpomembnejša priznanja naše države.

Letos je Forum podelil prvič veliko nagrado Dolenjske in Bele krajine. Prejela jo je Joža **Miklič** za izjemen prispevek, ki ga je doprinesla gospodarstvu naše regije in tudi širše.

Častitljivi nagradi je nagrajencema izročil predsednik Javnega sklada za kulturno dejavnost Republike Slovenije

Nagrada Revozu

Podjetje Revoz je v letu 2004 izstopalo po številu novih zaposlitev tako v regiji kot v državi. S svojimi povečanimi potrebami je močno posegel na trg dela Dolenjske, Posavja; Zasavja in južnega dela ljubljansko-kočevske regije. Povečan obseg zaposlovanja ni samo odraz trenutnih potreb ampak pomeni tem delavcem tudi možnost trajnejše zaposlitve ob proizvodnji novega modela vozila. Zaposlenost je Revoz povečal za 477 delavcev.

Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine je Revozu podelilo »Nagrado podjetju, ki je zaposlilo največ delavcev v letu 2004«. Nagrado je prevzel predsednik uprave Revoza, izročil pa mu jo je minister Republike Slovenije za gospodarstvo.